

čene v pastirstvo vaše duše in duše vaših otrok.

Tebi pa mladina, tebi priporočamo sveto božjo zapoved: „Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in da ti bo dobro šlo na zemlja!“ Drži se te zapovedi, okleni se besed božjih, potem se bodejo tudi ob tebi izpolnile božje besede „da boš dolgo živela in da ti bo dobro šlo na zemlji!“ In izpolnile se bodejo gotovo te besede ker Bog nikdar ne laže! Mladina, ubogaj stariše, bodi jim pokorna, okleni se njih, ker ti so ti edini, pravi, neabični prijatelji na zemlji. Bodi postrežljiva svojim starišem, ker jih znabiti ne bodeš več imela dolgo, ker jih pokliče znabiti že kmalu Bog k sebi. Kdor je že stal ob grobu, ki mu zakriva očeta ali mater, ta še le ve, koliko ljubezni so mu v njega zakopali! Pomisli to mladina, dokler še živijo tvoji stariši, potem bodeš na tem in na drugem svetu srečna!

Toraj, pomislite vsi kam plovete, to je naša želja in to smo vam razodeli s tem prvim člankom naše prve številke v tem letu. Prečitajte ga dobro in se ravnajte tudi po njem, potem se ne bode več čitalo po časopisih o umorih, ubojih itd., potem bodejo srečnejše neštete družine sedaj in v zakriti bodočnosti!

Obsojeni.

Ljudski shod v Mariboru.

V zadnji naši številki smo poročali o tem zanimivem shodu in nam radi pomanjkanja prostora ni bilo mogoče priobčiti poročila glede celega zborovanja, naj toraj danes tukaj sledi zaostalo.

Za socijalnim demokratom Vidmarjem govoril je socijalni demokrat Muhitsch. Ta je napadal političen boj in politično hujskarijo ter konečno vskliknil: „Ako hočete kaj doseči, potem je treba, da poneha političen boj, še le tedaj pridejo za Avstrijo boljši dnevi.“ — Gospod Girstmayer nato govori proti slovensko klerikalnim časopisom in napada med bujnim odobravanjem posebno mariborški slovensko klerikalni listič, ki je pisan v nemškem jeziku, namreč „Südsteirische Presse“. „Tudi v ozadju tega lista“, povdarja govornik, „stoji neki takozvani velečastiti duhovnik, namreč znani kaplan Korošec. Ta me je že tako ozmerjal (obéinfal), kakor kakega nasramnega lumpa. Nisem se dalje brigal za to, a v kratkem bom pisal knezoškofu Napotniku pismo o klerikalni družali. Slovensko klerikalno časopisje je kužna bula in ta kužna bula mora se izžgati. Taka kužna bula, ki oskrni celo najsvetejše reči je tudi mariborški klerikalni list „Südsteirische Presse“. Ljudstvo mora sodelovati, da se bodejo odstranile te gnile razmere.“ Nato je govoril kmet in občinski predstavnik Gregor Skof od Sv. Jakoba v Slov. goricah. Govornik je razlagal o slabem položaju kmetijstva in prosil zborovalce, naj glasujejo za resolucijo tega shoda, katera se mora glasiti in se bode glasila proti obstrukciji slovenskih deželnozborskih poslancev. G. Skof je proti meščanski šoli s slovenskim podu-

kom in vpraša zborovalce: „Kje pa bodejo dobili učenci te šole, ki ne bodejo znali nemškega jezika, službo!“ Naposled se zahvali ta govornik Girstmayerju zato, da se je vedno tako zanimal za kmečki blagor. Ker je napadel socijalni demokrat Muhitsch v svojem govoru nemške mestjane, češ, da so ti krivi ljutega političnega boja na Spodnjem Štajerskem, nastopil je nato deželni poslanec in župan ptujski gospod Ornig kot govornik. Govornik naglaša, da je trditev Muhitscheva neutemeljena, ker se ravno nemški meščanski krogi najbolj napadajo od strani takozvanih voditeljev slovenskega naroda in so toraj primorani, da se branijo. „Ako se strelja iz nasprotnega tabora“, tako povdarja govornik, „ni se čuditi, da se strelja tudi nazaj! Da pa niso nemški mestjani sovražniki slovenskega ljudstva, to dokaže dovolj to dejstvo, da to ljudstvo celo podpirajo. Tako pride na primer v mesto Ptuj mnogo slovenskih starišev prosit nemških mestjanov, da bi se sprejeli slovenski njihovi otroci v nemške mestne šole. Tem prošnjam in željam se tudi po zmožnosti ustreže. In ravno ptujski mestjani, ki se najbolj napadajo od slovenskih prvaških hujskačev, so se ponudili, da prevzamejo ogromne stroške za gimnazijsko pripravnico, v katerej naj bi se vadili dečki slovenskih starišev v nemškem jeziku, da bi potem lažje sledili poduku v gimnaziji. A te pripravnice ravno slovenski poslanci niso hoteli in dohtar Jurtela je govoril v deželnem zboru proti njej. Iz tega sledi, da takozvani voditelji slovenskega ljudstva nočejo, da bi se slovenski otroci učili nemškega jezika! Sledi pa tudi iz tega, da niso krivi nemški mestjani političnega hujskanja in da ti ne sovražijo slovenskega ljudstva, pač pa da so krivi vse hujskarije prvaki slovenskega ljudstva sami!“

Na to je govoril predsednik zborovanja g. deželni poslanec Stiger. Govornik se zahvali za zaupanje, ki se mu je izkazalo s tem, da se je zvolil za poslanca in povdarja, da ga je veselilo, ko je videl, da je on dobil v svojem volilnem krogu kot N e m e c več slovenskih glasov, kakor pa njegov nasprotnik slovenski župnik, kar je brez dvome dokaz, da ima on (Stiger) tudi prijatelje med Slovenci, kateri so sprevideli, da on ne sovraži slovenskega ljudstva, ne, temveč, da nje gospodarstveno podpira. Kakor se je do sedaj potezoval v deželni zbornici za kmete in obrtnike (stavil je n. pr. predloge glede zboljšanja obrtnih razmer in glede zboljšanja porabe sadja) — tako se še bode v naprej potrudil, da bode vreden izkazanega mu zaupanja. Konečno vsklikne govornik: „Klerikalcev v kratkih in dolgih suknhah, ki deluje proti gospodarstvenemu razvitku ljudstva, teh ne maram, tem bom vedno nasprotoval in se ž njimi bojeval!“ — Ljudevik Kresnik, posestnik iz Črešnjevca, opisuje v daljnem govoru slabi položaj spodnještajerskega kmetijstva, govornik povdarja, kako malo se brigajo slovenski poslanci ravno za slovensko ljudstvo, kako malo jim je za delo, češ, da še zabranijo delo poslancev druge narodnosti. „Sploh je upliv slovenskih duhovnikov na deželi velikanski,“ tako

naglašča govornik, „po njihovi želji se izvolijo poslanci, ki potem tudi delujejo po njihovi želji. Nemški jezik branijo kmetom, sami pa ga prav dobro znajo. Jako značilno je za mišljenje slovenskih politikov to dejstvo, da so na primer poskušali — namesto, da bi širili potrebno znanje nemškega jezika med slovenskim ljudstvom — ustanoviti v Celju učne tečaje za ruski jezik!“ —

Na to nastopi še enkrat socijalni demokrat Muhitsch in povdarja potrebo splošne volilne pravice. Potem napada govornik klerikalce, ki so krivi vse mednarodne hujskarije in vsklikne: To niso služabniki Kristusovi (g. Girstmayr: „Svinjski duhovniki“) ne, to niso Kristusovi nasledniki in ako bi danes Kristus prišel, ne bi nagnal socijalnih demokratov, pač pa bi nagnal klerikalce iz svetišča. Pri zadnjih deželnozborskih volitvah se je videlo, da je večina Slovencev klerikalna, ker drugače nebi bila držala z kutarji in možmi teme, kar je obžalovanja vredno“. Konečno predlaga g. Girstmayr naj se sprejme resolucija, kakor smo jo zadnjič priobčili.

„Obsojeni“, nazivljamo ta članek in to s polno pravico! Zakaj, nares obsojeni so bili na tem shodu slovenski deželni poslanci, obsojena njihova brezvestna obstrukcija! Kako jih je spekla ta obsodba, to dovolj kažejo njihovi časopisi, vse klerikalne in dohtarske cunje, brez izjeme, na vsem Slovenskem so začele po tem zborovanju tuliti, kakor besne! Vse lažejo, da se kar kadi, in tukaj pozivljamo vsakega, ki se je vdeležil tega zborovanja, naj pove svojim sosedom in prijateljem, naj pove vsakomur ali ni bilo to zborovanje tako, kakor smo ga mi opisali, ali ni bilo zares ljudska sodba! Klerikalne, lažnjive, dohtarsko-farške cunje se zvijajo kakor kače, trdeč zborovanje je bilo obiskano od mariborskih postopačev in je znašalo število vseh obiskovalcev komaj 300. To je prokleta, nesramna, smrđljiva laž! Še pri zborovanju samem se je povdarjalo, da je bilo nad tisoč zborovalcev.

Da pa se imenujejo ti zborovalci propalice, da se nazivljajo poulična druhal, postopači itd. za to se naj zahvalijo klerikalnim lističem sami! Kdor tako psuje in tako laže, kakor so lagali uredniki dohtarsko-farških cunj glede tega shoda, ta je zares podia propalica, podla duša, podel značaj! Med drugim piše na primer tudi neka klerikalna cunja, da je bilo izmed zborovalcev več kakor polovica socijalnih demokratov. Socijalni demokratje so bili na zborovanju dobro došli, kakor vsak volilec, a bilo jih ni med vsemi zborovalci niti ne 30 in sedeli so vsi ločeni od drugih zborovalcev pri eni mizi! Vi klerikalni lažnjivci, kdo izmed Vas ima korajžo, da nam dokaže nasprotno, kdo, da smo mi govorili neresnico?

In slovenski deželni poslanci, kako so se pa ti obnesli glede tega zborovanja? Tudi njih je hudo spekla obsodba tega zborovanja in oprati so se hoteli pred svojimi volilci, zato so pa poklicali tudi ti svoje zborovanje in sicer v svoj klerikalni mariborski, takozvani narodni dom!

Nasprotno zborovanje.

„Cvet slovenskega kmetkega naroda na Spodnjem Štajerskem je prihital dne 27. t. m. v Maribor na zborovanje, da sliši svoje državne in deželne poslance“, tako piše „Slovenski Gospodar“ v svoji številki z dne 29. p. m. Oglejmo si ta cvet slovenskega kmetkega naroda, ki je prihital na to nasprotno zborovanje malo bolj natanko! Na zborovanju ni bilo nič manj, kakor 24 farjev! Nadalje je bilo na njem sledečo „cvetje“ kmetkega naroda na Spodnjem Štajerskem, namreč poslanci: dohtar Hrašovec, dohtar Jurtela hofrat Ploj, profesor Robič, župnik Žičkar, grajščak Vošnjak in njihovi privrženci Kočevar, Roš in Roškar. Zborovanje je odpravil dohtar Iv. Mlakar, zapisnikar je bil kaplan Korošec! Govorili so dohtar Ploj, profesor Robič, župnik in dekan Žičkar, kaplan Vračko, kaplan Gomilšek, dohtar Rosina in poštar Koser. Na zborovanju je bila peščica kmetov, katere so prignali s seboj farji in dohtarji. Večina teh „kmetov“ je tako zabita, da sliši travo rasti, drugi pa so morali iti na zborovanje, ker so dohtarjem in farjem dolžni denar, ker niso kmetje, temveč viničarji dotičnih posojilnic! Kaj, ali ni tako gospod „kmet“ in poštar Koser, slaven govornik od Sv. Lovrenca pri Ptujju? Ali ni tako, slavni podpredsednik tega zborovanja J. Šinko, mogočni župan iz Središča?

Dohtar in zopet dohtar in hofrat, župnik in zopet kaplan in potem spet kaplan — o krasen, nežno-duhteč „cvet“ kmetkega naroda na Spodnjem Štajerskem! Značilne so tudi besede, katere je rabil neki govornik (seveda temeljito podučen od svojega vaškega, mladega kaplana) in ki so se glasile: „Nastopajte ako je treba, dragi poslanci tako, kakor so nastopali ogerski poslanci v svoji državni zbornici in ako rabite v Gradcu v zbornici naših krepkih pesti, pokličite nas, mi pridemo!“ — Ogerski poslanci so namreč natepli, kakor znano, stražo državne zbornice in jo težko poškodovali, potem so razbili stole in mize v zbornici! Besede tega volilca same obsojajo ta nasprotni shod in kažejo dovolj, kaki ljudje so se ga vdeležili. Ako ne gre, pa udari s pestjo, ali morda poseži po nož! Klerikalci, noži in tepež — no, „Kdo je kriv“ umorov, pretefov, ubojev? „Navdušenje volilcev je bilo veliko in splošno“, piše „Gospodar“, že verjamemo, posebno po gori navedenem govoru, duška pa si bode dalo to navdušenje prej ali slej gotovo pri pretefu s pestmi, znabiti po stari navadi, z noži! In iz „različnih krajev so došle izjave na zborovanje“ piše nadalje „Gospodar“. „Gospodar“, kako si neumen, da jih ponatisneš. Izmed izjav jih je bilo celo sedem iz Ljutomera in Ljutomerske najože okolice! Namreč Ljutomer, Ljutomer, Ljutomer, Presika pri Ljutomeru, Pristava pri Ljutomeru, Slamnjak pri Ljutomeru, Sv. Juri ob Ščavnici. Celi ostali Spodnji Štajer pa je poslal samo dve izjavi na to zborovanje in še eno od teh je bilo podpisano od kaplana. Slavni dohtar Chloupek (pristen Čeh) je bil tako navdušen, da je poslal celo dve izjavi!

Sedaj si lahko na prstih prištejemo, kdo je podpisal druge izjave iz ljutomerske okolice. To je bila toraj volja spodnještajerskega ljudstva, katero niti ni pojma imelo o teh izjavah.

Klaverno nasprotno zborovanje, klavernih politikov! Tako se dela ljudska volja brez vedenja ljudstva v farško dohtarskih političnih kovačnicah, ki se imenujejo navadno narodni domi!

Vojska med Rusi in Japonci.

Port Artur v rokah Japoncev!

„Do dna srca je zadet naš narodni ponos, Port Artur je padel!“ Tako piše ruski časopis „Rusij“ z dne 3. t. m. — in res Port Artur je v rokah Japoncev! Zadnja poročila generala Stösslna so razkrile resnico, katero je prikrivalo vso rusko, slovansko in nektero slovensko časopisje glede Port Arturja. Vsi ti listi so poročali, da še se trdnjava ne bode tako hitro udala, da še bode vstrajala mesece in mesece, gotovo pa tako dolgo, da njej pride baltiško brodovje na pomoč. Toda to brodovje se klati po nekod boreč se z barkami ribičev, sploh s vsako ladjo, ki jej pride nasproti, v vsaki ladji siuteč ljute Japonce. Med tem časom pa se mora udati trdnjava, „biser“ ruskega cesarstva na Daljnem Vstoku, Port Artur. Sedaj še le zve svet strašanske vesti o grozni bedi, ki je vladala v trdnjavi in ki je bila vzrok, da se je moral Port Artur udati. Dne 29. p. m. je junak Stössel telegrafiral na ruskega carja, da mu ni mogoče več trdnjave držati. Ko so namreč dobili Japonci, kakor smo poročali v roke takozvani grič dvestotreh metrov, bila je usoda Port Arturja odločena. Kmalu potem so se namreč polastili Japonci ene važne utrdbe za drugo. Dne 2. t. m. je prišla vest, da je boj pred Port Arturjem nehal, in da se Stössel hoče udati. Ravno ta dan o poldan je se sebrala komisija obstoječa iz zastopnikov Rusov in Japoncev, da se pogaja glede pogodb udaje Stösselna.

Kar se tiče braniteljev Port Arturja so ti zares storili popolnoma svojo dolžnost. Junak Stössel se je branil skoraj do zadnjega moža, do zadnje patrone.

Odkar so se uničile ruske vojne ladje v pristanišču Port Arturja, ni bilo mogoče, da bi bila dobila trdnjava le količkaj živeža ali streljiva. Od zunaj so deževale na trdnjavo japonske kroglice, troseč okoli sebe smrt, v trdnjavi sami pa sta zahtevala glad in bolezen svoje žrtve. Še le sedaj se je udal junak Stössel.

Dne 3. t. m. so se sprejeli od obeh strani pogoji udaje. Vsed teh se bodejo vsi ruski vojaki, ki so v Port Arturju kot jetniki odpeljali na Japonsko. Oficirji se morajo zavezati s častno besedo, da se ne bodejo več vdeležili te vojske in se smejo vrniti na dom, tako se poroča namreč od ene strani. Od druge strani se poroča, da se bodejo vsi vojaki z oficirji vred odpeljali kot jetniki na Japonsko, samo poveljniku Stösselnu se bodo dovolilo, da se vrne takoj

na dom. Seveda se mora tudi ta zavezati s častno besedo, da se ne bode več udeležil te vojske.

Port Artur je bil najprej v kitajskih rokah. Med letom 1894 in 1895 je imela japonska dežela vojsko z Kitajci. Japonci bi bili morali dobiti po tej vojski Port Artur, a evropske države so temu nasprotovale. Ko se je skenil mir (v aprilu 1895) med Japonci in Kitajci, odločilo se je, da pride Port Artur pod rusko vlado. Ti so seveda trdnjavo kaj radi sprejeli.

To pa je jezilo Japonce, ker so se jim prepredili njih načrti, da bi dobili Port Artur v roke. Radi tega in ker so si hoteli na vsak način Rusi zagotoviti predvlado v shodnji Aziji, se je pričela tudi ta vojska.

V Mandžuriji ni bilo zadnji čas nikakih večjih spopadov.

Spodnještajerske novice.

Haložani, katerim so napravili plazovi in meli v zadnjem času v vinogradih in po lazeh škodo in kateri si želijo to popraviti ter si zagotoviti deželno in državno pomoč, naj se zglasijo v uredništvu „Štajerca“ v Ptaju. Tukaj se jim bode povedalo kam morajo poslati prošnje in kako se imajo prošnje glasiti. Sploh se bode od nas pomagale vsakemu teh, koliko nam bode mogoče.

Naprednjaške zmage.

Okrajni zastop v Rogatcu. Pri volitvah v okrajni zastop rogački zmagali so sijajno naprednjaki. Čeprav se je farška druhal na vse kriplje prizadevala, je vendar klaverno pogorela. Dobro tako, le naprej!

Laški trg. Pri zadnjih občinskih volitvah zmagala je v Laškem trgu „Štajerčeva“ stranka. Živeli napredni volilci!

Litmerk pri Ormožu. Za občinskega predstojnika je bil izvoljen pred kratkim neustrašen in vrl naprednjak g. Jurij Novak. Vsa čast volilcem, ker so si izbrali takega moža za predstojnika. Bog daj, da bi jih še drugi kraji v ormožkem okraju posnemali! Živel napredek — klerikalstvu pa pogin!

* * *

Mlin ga je ubil. Iz Ljutomera se nam piše: Dne 17. p. m. je popival uslužbenec Antona Hrašovca v Prezetincih Vincenc Vičar v tamošnji krčmi J. Korošaka. Okoli 10 ure zvečer je zapustil krčmo in je hotel iti v mlin ob Ščavnici spat. Dne 18. v jutro našel ga je njegov brat Martin Vičar mrtvega med mlinskim kolesom in med žlebom, po katerem teče voda. Kakor se je pozvedelo, je ponesrečenec hotel v pijanščini s drogom odpreti pripravo za zapiranje vode, drog se je prelomil in nesrečnež je padel za kolo in našel tako svojo smrt.

Zopet uboj. V torek dne 27. p. m. popivalo je v Frangešovi krčmi v Rogozi (Rogois) pri Mariboru več fantov. Med tem so se začeli prepirati in prepir se je nadaljeval še zunaj krčme. Ta prepir se je spremenil kmalu v pretep. Pri tem je udaril kočarski sin Janez Friedl kočarskega sina Šuca iz Skok pri